

Inserati se sprejemajo in velja tristoletna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " 2 "
15 " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopis

ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicijska na Dunajski cesti št. 15 v Medija-tovi hiši, II. nadstropji.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
Za polleta . . . 5 " — "
Za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 "
Za pol leta . . . 4 " 20 "
Za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljanje velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je Florijansko ulico št. 44.

Izhaja po trikrat na teden in sicer v torek, četrtek in soboto.

Narodna zmaga v Ljubljani.

I.

Ko so Slovenci pred trinajstimi leti izgubili večino v ljubljanskem mestnem odboru, so za nje nastopili žalostni časi. Zapored so izgubili večino pri volitvah v državni zbor, kupčijsko zbornico in deželni zbor. Visoko po konci so nemškutarji nosili glave, ker so sami gospodarili v deželi, in si že domišljevali, da je slovenska novotarija za zmiraj zatrta. Veselili so se, da za Slovence nastopijo zopet oni žalostni časi, da bodo slovenski govorili le hlapci in dekletke, v uradih in šolah, ter v izobraženih krogih pa gospodarila samo blažena nemščina. V ljudske šole so vrivali nemščino. V mnogih občinah so pregovorili nekaj možicelnov, da so izrekli želje po nemški šoli, in hitro se je ustreglo njih želji, češ, ljudstvo to želi. Da bi narodnjaki več ne dobili večine, so po njih volji predelali volilne rede in zapisnike. Volilni red kupčijske zbornice se je tako predelal, da so bili prepričani, da nikdar več narodnjaki ne zadobe večine. Kupčijska zbornica voli dva poslanca v deželni zbor, in ima volilno pravico pri volitvi v državni zbor. Tako so mislili ubiti dve muhi na enkrat. Pritožbe zastran volilne pravice v mestni zbor so jako po svoje reševali.

Ali nemškutarji so obračali, Bog pa je obrnil, in je uslišal prošnje zatiran h Slovencev. Ustavoverci so po osemanajstletnem gospodarjenju tako daleč degnali, da dalje več niso mogli. Iz svoje srede niso mogli več sestaviti vlade, ki bi bila mogla vsaj životariti.

V mejsebojnih prepirih so sami sebe uničili. Na vladno krmilo je prišlo Tasffejevo ministerstvo. Avstrijski narodi so hitro začutili, da po Avstriji drug veter vleče. Pri volitvah v državni zbor niso upali naravnost pritiskati volilcev, osobito vlada njim ni več pomagala. Ustavoverni predstojniki so sicer še vedno pritiskali na uradnike, ali niso imeli več prejšnje moči. Mnenje ljudstva se je pa prosto pokazalo, in ljudski glas je obsodil ustavoverce.

Na Kranjskem so nemškutarji kar strmeli, ko so povsod propali razun v velikem posestvu. Narodna zmaga v središči Slovenije jih je posebno bolela. Bali so se, da naposled zgubé večino v ljubljanskem mestnem odboru, da v deželnem zboru več ne dobe večine, kadar bo razpuščen; to so sami dobro vedeli. Hodili so pobiti semtrtje, in so s tem tolažili, da Tasffejevo ministerstvo kmalo pade, in zopet pridejo ustavoverci na krmilo, in za nemškutarijo nastopi blažena doba. — Toda njih želje se niso izpolnile, ustavoverci z vsem naporom niso mogli vreči ministerstva, a so celo s svojim nasprotovanjem zgubili vse zupanje in milost vladarjevo. Na Kranjskem so pri volitvah v kupčijsko zbornico propadli, premenitev volilnega reda jih ni mogla rešiti.

V obupanji so se z vso silo vrgli v volilni boj, da ne zgube večine v ljubljanskem mestnem odboru. Poslednjikrat so zbrali še vse svoje moči, da zmagajo. Videli so, da jim gre za obstanek. Tako obupanje daje veliko moč, zato smo vedeli, da bo volilni boj jako trd. Še za tretji razred se postavili kan-

didate, dasiravno niso mogli tu nč upati, da zmagajo, samo da bi ne pokazali svoje slabosti. V drugem razredu so postavili realkinega vodjo za kandidata, da bi ga z dobro vestjo volili uradniki, profesorji, češ, temu dobremu možu vendar ne morejo veljati cesarjeve besede o fakcijski opoziciji. Romali so od hiše do hiše, ter lovili volilce. Izdali so neko posebno brošuro, v katerej se bahajo kaj so vse storili za ljubljansko mesto. Še enkrat so se zbrali nemški birokratje, privandran tujski, penzionisti, da rešijo nemškutarstvo pogina, vse je bilo zastoj, bilo jih je premalo. Uradnikov niso mogli več s tem strašiti, da bo Tasffejeve vlade kmalo konec, ker se je toliko časa ohranila, in ravno zdaj trdnjše stoji nego kedaj poprej. — Narodna zmaga je zbrisala črni madež z našega mesta — in zopet je bela Ljubljana — slovenska Ljubljana. (Dalje prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani 17. aprila.

Avstrijske dežele.

Delegacije so zopet zbrane, da dovolijo novih 23.733.000 gl. za udušenje hercegovskega ustanka; in sicer se bo porabilo 5.690.000 gl. za trdnjave, kosarne in ceste; ostali znesek pa za oskrbljevanje vojakov, kateri morajo tako dolgo tam na straži stati, dokler se dežela popolnoma ne pomiri. Žalost nas obhaja, če pomislimo, kako velike bremena nam naklada Hercegovina, in če prevdarimo, da bi se bili teh stroškov morda iz-

Okrožnica Strosmyerjeva

o razmerah zapadne in vzhodne cerkve.

(Dalje.)

III.

Omeniti mi je dogodka, ki se je pripetil koncem minolega stoletja. Poljubilo se je namreč patriarhu carigraskemu Kiril-u izobčiti ne le rimskega papeža, nego tudi francoske kralje in druge vladarje evropske zato, ker ne krščujejo po običaji vzhodne cerkve s potapljanjem, marveč s polivanjem; določil je tudi ob enem, da se vsak katolik na novo krsti, ki pristopi k vzhodni cerkvi. Tako se godi v cerkvi, ki nima prave edinosti in prave vlade, da ni dolečeno, kaj spada k bistvu svete vere in kaj le k cerkveni disciplini. Mi katoliki še vedaj ne vemo, ali nas po teh naukih in običajih prištevajo tudi še sedaj paganom, ktere treba krtiti. — Na drugi strani pa tudi lahko vidimo, kako se v taki cerkvi samovoljno kujejo razlike med cerkvijo in cerkvijo, tako da jim ne veš ne kraja ne konca. Ta bizantinski običaj preselil se je žalibog tudi med nas Slovane. Jaz mislim, da smo mi katoliki z nego bolj pravični proti vzhodni cerkvi, če pravimo, da med njo in zapadno cerkvijo o-

sveti veri ni razlike. Jaz mislim, da mi katoliki bolj prikladno delujemo poslednji volji Jezusovi, če se trudimo, da bodo ovce enega in istega pastirja božjega tako med soboj eno, kakor je Jezus z večnim svojim Očetom eno. Ker so vse te navedene razlike le pretveze, da se vtrdi razdvoj med cerkvama? — c) Jedinina razlika med vzhodno in zapadno cerkvijo je v notranji njihovi sestavi; ker pa k bistvu sestave cerkvene spada ravno edinstvo, obstoji toraj vsa razlika med eno in drugo cerkvijo v edinstvi ter vprašamo: kje je ta edinstvo? edinstvo ne taka ali taka, marveč edinstvo prava in živa, ki se kaže vsemu svetu v vsakdanjem življenju cerkve posebno pa še pri onih dogodkih, pri katerih treba spojiti vse cerkvene sile, da se vera obrani in ohrani ter ljudstvu prinaša največji blagor; edinstvo delujočo in solidarno, ki združuje vse druge cerkve po svetu v eno celoto; edinstvo, po kateri in o kateri se doseže ona moč, katero je Gospod podelil svoji cerkvi, rekoč, da bude z njo do konca sveta in katero je sozidal na skalo, ktere tudi peklenška vrata ne morejo zmagati. Ta edinstvo pa mora biti podobna pravemu in živemu telesu, kakor nas uči apostol Pavel, ki ima vidno svojo glavo, od ktere je najbolj

odvisno vse delovanje in življenje celega telesa in vseh njegovih posameznih udov. Po edinstvi imenujejo sveti očetje in bogoslovci edinstvo žive vlasti (unitas regiminis) brez ktere ne more živeti nobeno moralno telo. — Ako je pa ta edinstvo najbistvenejša lastnost cerkve na zemlji in pečat božji, v katerem se kaže vsemu svetu njen nadnaraven izvir; iz tega sledi, da je ta edinstvo morala vedno biti v cerkvi, ker če bi nje ne bilo, bi tudi cerkve ne bilo. Mi vsi priznamo, da je obstala sveta edinstvo v skupni cerkvi, recimo, do devetega ali pa do enajstega stoletja, to je do razdvoja cerkev; priznamo pa tudi vsi, da te edinstvi tudi po razkolu ni smelo manjkati cerkvi božji, zato je za nas važno vprašanje: od kod je izginila ali iz vzhodne ali zapadne cerkve po razdoru sveta edinstvo, edini porok oni svobodi in neodvisnosti, onemu delovanju in življenju, brez kterega cerkev nikdar ne more izpolniti vzvišenega namena svojega. V zakonih pa, podeljenih po Bogu človeškemu uma, odseva nedvomni dokaz resnice božje; vprašam zato še enkrat, kje je po razkolu ostala do današnjega dne edinstvo v cerkvi božji. J ena i druga cerkev stoji pred nami kakor odprta knjiga, v kateri je toliko krasnih listov, iz

ognili, ako bi bili v novopridobljenih deželah več ozirali se na želje in potrebe ljudstva. Zdaj se priporoča strogo ravnanje v Hercegovini, zidanje trdnjav in kosarn itd. Nam bi bilo veliko bolj všeč, ko bi se ravno pri hercegovinskem ljudstvu poizvedelo, kateri so bili pravi uzroki ustanka, in ko bi se potem po možnosti ustreglo željam ljudstva.

Velik del **Kotorskega** okraja je zdaj brez vsega prebivalstva. Rodovine ustašev so namreč popustile svojo domačijo in se preselile v Črnogoro. Zdaj pa misli naša vlada zapuščene kraje obljuditi z Ličani, to je s prebivalci onega revnega, peščenega ozemlja nekdanje vojne Krajine, kjer se je nekdanj nabiral hrabri in krasni polk likanski. To je pametno, da ne pošljejo doli nemških naseljencev, ker ti bi imeli mnogo trpeti pred sovražtvom sosednih Srbov; z Ličani pa se bodo menda ti prej porazumeli, ker govoré z njimi isti jezik, in ker se bodo Ličani lahko tudi orožjem branili proti sovražnim napadom, saj so orožja vajeni, ker ni še dolgo, kar so bili še vojaki.

Vlada hoče bojda **učiteljem** petletne doklade povišati. To zvedeti bo učitelje gotovo razveselilo.

Pravijo, da bodo **reservisti** v kratkem iz Hercegovine nazaj poklicani. Da se je tudi pri vojakah začel ozir jemati na oženjene može in hišne očete, je gotovo znamenje človeškega napredka.

Praga obilno raste, ker se jej pridružujejo sosedne mesta. Nedavno se je Pragi pridružilo mesto Vinogradi s 15.000 prebivalci, zdaj pa zopet mesto Višegrad, ki se bo odslej imenovalo 6. okraj mesta Prage. Upanje je, da se bo Pragi pridružilo še mesto Smihov s 30.000 prebivalci.

Ptujski nemškutarji podpisujejo prošnjo zoper ravnopravnost slovenskega jezika. Tudi se posvetujejo, kako in kdaj bi sklicali nemšk „parteitag“ za spodnje Štajersko. Poleg tega hočejo za južni Štajer še neko nemško politično društvo napraviti.

Izvirni dopisi.

Iz Selške doline, 12. aprila. (Nemško vradovanje. Braino društvo.)

kterih lahko zapazi bistro oko, kje je prava edinstvo, a kje je ni. Mi katoliki smo prepričani, da se je ohranila ta edinstvo v zapadni cerkvi, ki je ostala pri starem svojem temelju, o katerem pravi slavni angleški državnik Marauay. Vatikan je vže sedaj preživel propast mnogih cesarstev, a čez tisoč let bode še prav tako čvrst in nepremagan, kakor danes; dasi bode morda v onem času današnji podanik Angleške iz skrajne Indije zastoj iskal London v Londonu ter povpraševal za Wesminster in cerkev sv. Pavla. Tako piše učeni protestant prisljen po dogodkih, ki so vsemu svetu znani. Zapadne cerkve niso zvladale in obmejile nikake časovne nezgode; ona nadaljevala je svoje življenje, polno s cer muk in trpljenja, ali obenem tudi polno slave in zmage v občnih zborih in svojih določilih, ki se seveda ne smejo soditi po protestantskih knjigah, marveč po naravi in obsegu svojem; potem vidimo, da so to modri zakoni in umne naredbe, s katerimi se zadostuje moralnim in pravnim potrebam v družbi živečih ljudi. Vladika zadarski sicer prizna edinstvo cerkve katoliške, samo da jo krsti s takim imenom, kterega bi se vladika nikdar ne smel posluževati; toda

Z žalostjo moramo zavoljo nemškega vradovanja naših sodnij potožiti; da si ravno je pa to glas upijočega v pušavi, naj vendar svet ve, kako škoda moramo zavoljo tega trpeti. Pred kakimi 5 tedni je bilo na ogli županove hiše nabito nemško pisanje, in na vprašanje, kaj to pove, mi župan odgovori, da je to iz Graške nadsodnije prišlo, in da se naznani red zavoljo novih zemljiških knjig. Vprašam vendar, kako je to, da tako važna reč, kakor je ta samo v nemškem jeziku pride slovenskim županom v roke, ter je še župani znabiti vsi niso razumeli? Koliko jo pač morejo umeti še le drugi? Pri nas ne ve nobeden, kaj je bilo ukazano. Kako je to, da tako važne reči brez prevoda pošiljajo slovenskim županom? Ali ne vedo, da slovenski kmetje ne razumejo nemški! Ali je nadsodnija samo za Nemce, ali ne plačujemo Slovenci ravno tako davka? Častite poslance prosimo, naj to reč ne zamolče, da še najvažnejših razglasov ne dobimo prestavljenih od naših sodnij. Ravno tako nam tudi deželna in okrajna sodnija vse spise in povabila pošiljajo le v nemškem jeziku; tako da morajo po 3 ali 4 ure daleč iskati človeka, ki jim spis razloži, in koliko se dosti ne razume, kar beró, koliko pravd se vsled tega zgubi, koliko denarja potrosi, in tudi pravic zapravi! Za to je bilo že vse stokrat povedano in dokazano, ali kar nas najbolj teži, se ne more zamolčati. Zato opomnim vse tiste župane, ki še niso njih občine poslale prošnj za slovensko vradovanje, naj to hitro storé, da ne bo prepozno; prosim tudi vse tiste gospode, ki morejo kaj k temu pomagati, naj se ne vstrašijo nobenega truda, ker to je silno važna reč, ta nas naj bolj teži. Opomnim tudi uradnike, da se nam z nobeno rečjo bolj ne nasprotuje in ne žali, kot z nam nerazumljivo pisavo. Vsak bi v domačem jeziku bolj razumel, ko bi bilo tudi še tako z novimi besedami pisalo kakor pa nemško, ker še tistih kijuk na paprji ne pozna. Sploh je med kmeti nezaušnjost do gosposke vzrok največ tuja pisava sodnij, in temu se ni čuditi. Še bi imel veliko o tem pisati, toda za zdaj le rečem:

Odrešite nas tujega vradovanja!

To prosimo slovenski kmetje.

Naše braino društvo je imelo 10. dan tega mesca tombolo z dobitki; čisti dohodki so se

poslali za narodni dom, res da niso bili veliki, ali kar je bilo po naši moči, smo storili. Naj pri ti priložnosti še par vrstic o našem društvu omenim, mislim da mi nobeden ne bo za zlo vzel. Naše društvo ima okoli 40 do 50 udov večidel kmečkih ljudi; vsaki ud plača letnine 1 gl., to je gotovo malo. Naročeni smo na „Slovenca“, „Novice“, „Danico“, „Brenčeljna“, „Mir“, „Edinstvo“, „Slov. Gospodarja“, „Kres“, „Zvon“, „Vertic“, na družbo sv. Mohora, Matice. „Slov. Narod“ dobivamo od župana kot dar, imamo bukvarno, ki šteje 260 bukev raznega zapopadka; da je pa to mogoče, za tako majhno letnino, smo se dolžni zahvaliti časticim duhovnim pomočnikom, ki nam prostor brezplačno prepuščajo, kakor tudi drugim duhovnim za veliko darovanih bukev, da se je društvo bolj oživelo, kakor tudi večim dobrotnikom za njih podporo.

Iz selške doline, 15. aprila. Žalostna stran našega ljudstva so pogostni pretepi, ki našo deželo v slabo ime pripravljajo in so znamenje grde surovosti in divjosti. Upajmo, da bode verska pravna odgoja v cerkvi in šoli ta grdi madež odpravila. Pa še nekaj družega se more pri tem pomisliti. Koliko stanejo drage komisije, ki hodijo ranjene in poškodovane ogledovat! In kdo drugi jih plačuje kakor krvave, žuljave roke našega kmeta? Zakaj naj večkrat pretepacvi sami prav nič nimajo, da bi plačevali velike stroške komisije in kazenske obravnave. — Ljudstvo pa misli, po pravici ali ne, da so take komisije marsikterokrat celo nepotrebne, le težko breme za davkoplačevalce. Zakaj? Zgodilo se je že nekaj kratov v naši okolici, da je po kakšnem malem pretepu tak težko (?) ranjeni sam šel par ur daleč v Loko tožt in zdravniku se skazat — tam pa se mu je velelo, naj gre le domu, da bo komisija prišla k njemu. Nekaj takih slučajev mi je znanih. Čemu to? Ali je postava taka, da mora komisija iti tri, štiri in še več ur daleč, akoravno se je poškodovani sam skazal? Če je taka postava, je gotovo nepotrebna. Če pa ni, zakaj se tako ravna? Ljudstvo ima o tem čudne misli, ki jih ne maram zapisati.

prosim ga prav lepo, naj proti temu dokaže, da edinstvo pravoslavne cerkve ni gola domišljija in prazni sen, kteremu v resnici ni ne duha ne sluha.

Tudi cerkev pravoslavna leži pred nami od razdvoja do današnjega dne kakor odprta knjiga, a kaj nam kaže? Vzhodna cerkev jela se je sukati po razkolu okoli novega središča, ki je bilo ob času nicejskega zbora še prosta epsrhija bizantinska. To sredšče vstanovili so poznejši časi in svetni obziri, toda ga tudi tako zapletli z državnimi nasredbami in odnošaji, da se je v njih skoro popolnoma poizgubilo. Preživelo je sicer propad vzhodnega cesarstva toda v takem stanu, da se resen človek ne more izogniti prepričanju: da se na ujem že več stoletij vrši osveta božja, ker je, kakor sv. pismo pravi, nešivano sukajo Jezusovo razdrilo in svoji pohoti darovalo cerkveno edinstvo. Pač pa mu njegovega položaja svet ne more zavidati. Kakor je to središče vstvaril čas, ga bode tudi uničil čas, tako da ono ne more biti nikomur na svetu vir življenja in dokaz edinstvi. Čudno pa je vendar, da se svet sme s tem ponašati, ker na vzhodu ni več občnih zborov; vsaj to je očevidno znak slabosti in

onemoglosti, ne pa pravega življenja in delovanja. Cerkev je božji zavod; v njej in po njej Jezus med nami živi in deluje. Njegove moči pa in njegovega delovanja ne more oslabiti in zatreti noben čas. Vsaki čas in vsaki vek ima svoje posebne sile in potrebe, božanstveni vrecer svete vere pa nikdar ne more vsahniti. Slabo in preslabo stoji cerkev, ki molči že sedem stoletij, ki ne more ohraniti svoje svobode in neodvisnosti, ne sklicati kakega občnega zbora; a tako je stanje v vzhodni cerkvi od razdvoja do današnjega dne. Vzhodna cerkev jih je tudi javno dvakrat priznala, ko je v trinajstem stoletju iskala leka svojim ranam v zapadnih zborih lionskem in florentinskem, ter bi ga bila gotovo tudi našla, ko bi bilo več odkritosrčnosti in ko bi ne bila že odbila ura božja, ki je obsodila vzhodno cesarstvo v smrt, cerkev vzhodno pa v smrtno spanje. — Mnogo so lani govorili in pisali, da se bode pod načelnštvom Rusije sklicali občni cerkveni zbor. Rad verujem, da se je mnogim rodila ta misel, ker bila bi to vzhodni cerkvi največa potreba a tudi sijajen dokaz njenega življenja in delovanja; iz srca bi se jaz radoval, ko bi se to zgodilo; toda kdor ve presoditi današnje

Domače novice.

V Ljubljani, 18. aprila.

(Slovenski državni poslanci) so se včeraj odpejali na Dunaj, kjer se danes zopet prične državni zbor. Dr. Tonkli se je peljal že v četrtek zvečer skoz Ljubljano, ker zastopa Goriško v delegacijah, ki so se sošle v soboto.

(Vitez *Schneid*) je po nasvetu zdravnikov še ostal v Gorici, in se letošnjega zborovanja v državnem zboru ne bo deleževal.

(Glede mestnih volitev v I. razredu) smo zvedeli, da se je res vdeležilo 243 volilcev, ker eden izmed prišedših 244 ni imel volilne pravice in ni smel oddati svojega listka. Toraj je g. Lukman izvoljen z nadpolovično več no onega glasú Lansko leto le imel je g. Fortuna 114 in g. Gariboldi 114 glasov, dr. Pfifferer 113 in dr. Moše 112 glasov. Ko bi bili vsi volilci, ki so volili g. Fortuna, z njim vred volili tudi dr. Mošeta, bi bila že lazi izvoljena oba naša kandidata, in g. Gariboldi je le vsled tega prišel v mestni zbor, da sta dva narodna volilca njemu dala svoje glasove. Tudi letos je le omahljivost nekterih narodnjakov kriva, da sta bila izvoljena dva nasprotna kandidata, ker izid volitve priča, da sta Lukman in Zupan dobila le toliko glasov več od svojih tovarišev, kolikor so jih ujima, se ve da v škodo ujima narodnima kandidatoma, dali narodni volilci. Toliko v pojasnilo nasprotnikom, da bodo vedeli, komu se imajo zahvaliti, da sta bila v I. razredu vendar le izvoljena dva njihova moža.

(Narodna zmaga) pri mestnih volitvah ljubljanskih ni samo v Ljubljani, ampak tudi po deželi in ploč po vseh slovanskih pokrajinah zbudila veliko veselje. Od vseh strani Kranjske, pa tudi iz Gorice, Trsta, Zagreba, iz Češke itd. dobajajo telegrami, ki prarčno in navdušeno čestitajo narodnim volilcem ljubljanskim k sijajnemu vspehu. Domači volilci so se bili v petek zvečer zbrali v čitalnici, s ktere ste vibrale cesarska in narodna zastava, v tolikem številu, da je prostora primanjkovalo. Ni nam treba praviti, da so se med živahnimi in veselimi razgovori vršile raznotere napačnice. Dr. Zarnik je napil na zdravje onih mož, ki so se največ trudili za pridobljeni vspeh, v prvi vrsti na dr. Papeža, dr. Tavčar na ljubljanske narodne volilce, g. Hribar na vradnike, ki so nam v drugem razredu pripomogli k zmagi,

g. poslanec Klun pa na previdnost in modrost, s katero naj narodni odborniki vtrdijo pridobljeno zmago, in svetu pokažejo, da narodni odbor nič manj dobro, modro in vspešno ne gospodari in skrbi za mestno blagostajne, kakor prejšnja liberalsna večna, in da se smejo tudi pošteti Nemci nanj z enakim zaupanjem ozirati, kakor na prejšnji odbor, ker se lahko prepričajo, da se nobenemu izmed njih ne bode godila krivica. Veselica je trajala pozno v noč, ko so se pa obini gostje razhajali, odmevalo je iz Šiške še zmerom gromovito pokanje možnarjev, s katerim so tam preslavljali zmago glavnega mesta slovenskega. Vse to je naj bolji dokaz, da ves slovenski svet ume pomen in važnost zmage, ki smo jo velikonočni teden pridobili v beli Ljubljani!

(O zadnjih volitvah) se lažejo nemškutarji v nemške liste, da nemški volilci niso mogli skoz gnječo slovenskega občinstva, ki je pred rotovžem stala, in da je komisija narodnjakov na volišči predaost dala, Nemce pa čakati pustila. Oboje je zlagano. Uhod na volišče ni bil nikomur zabranjen, vsakemu se je prostor naredil, sicer so pa mestni stražniki zraven stali in bi bili lahko vsak nered zabranili. Na volišči pa je bila komisija iz obeh strank sestavljena, predsednik je bil pa vaelej od nemške stranke, in ravno narobe so se nekteri narodni volilci pritožili, da so morali dolgo čakati. Tako puhle izgovore toraj iščejo nemškutarji za svoj propad!

(Ljubljanski mestni zbor) je zdaj tako sestavljen: Iz 29 odbornikov so 4 doktorji prava: dr. Moše, dr. Zarnik, dr. Schaffer, dr. Suppan; 2 doktorja zdravilstva: dr. Drč, dr. Bleweis; 6 c. kr. uradnikov: Potočnik, Ziegler, Bajer, Laschan, Pirker, Čuber; 8 trgovcev: Kušar, Fortuna, Petričič, Peterca, Bürger, Dreo, Lasnik, Luckmann; 5 obrtnikov: Regali, Goršič, Horak, Stupica, Doberiet; 3 hišniki: Grasselli, Dežman, Gariboldi; pa en privatni uradnik: Hribar. Zastopani so toraj vsi stanovi, samo duhovnika ni nobenega.

(Odpoved grofa Chorinskega) od mestnega odbornštva nemškutarskemu lističu ni nič prav po volji in naravnost pripozna, da je zbudila v liberalnih krogih veliko nevolje. Tudi obeta, da hoče v prihodnjem listu obširneje govoriti o tem, kar se je godilo prej,

in kar je iz te odpovedi sledilo. Prav radovedni smo na to razpravo kakor tudi na obširneje poročilo o zadnjih volitvah, ki ga nam za prihodnjo številko obeta.

(O mestnem županu Laschanu) se je govorilo, da ima odpoved svojo že pripravljeno in da jo hoče takoj izročiti mestnemu odboru, ako narodna stranka zadobi večino. To se je res zgodilo, ker je narodnjakov v mestnem odboru sedaj 16, in sicer 3 iz prvega razreda (gg. Fortuna, Kušar in Moše), 3 iz drugega razreda (gg. Bajer, Grasselli in Potočnik) in 10 iz tretjega razreda (gg. Bleweis, Drč, Goršič, Horak, Hribar, Peterca, Petričič, Regali, Stupica in Zarnik). Nasprotnikov je pa samo 13, ker je eno mesto vsled odpovedi grofa Chorinskega izpraznjeno. Tudi „Wechenblatt“ je psal, da utegnejo narodni listi, pisavši o odstopu g. župana, prav imeti. Toda g. župan se je menda premislil, in pravilo se nam je, da ostane na svojem mestu. Radi verjamemo da se mu silno težko zdi, ločiti se od tako važne in imenitne službe, za katero je dobival po 2000 gl. na leto, in da mu tovarši njegovi prigovarjajo, naj še ostane, ker mislijo vsaj po županu svoje stranke ohraniti še nekoliko tiste moči, ki so jo skoz 13 let imeli v mestnem zboru, dvomimo pa, bode li g. županu mogoče še dalje poslovati z večino narodnega odbora, ki je v bistvenih načelih drugačnih misel od njega. Prej ali pozneje se bode to tako čtno kazalo, da mu se bode kazalo drugače, kakor izvršiti svoj sedaj zopet odloženi sklep.

(Fara brez fajmoštra.) Pod tem naslovom pripoveduje tukajšnji nemškutarski listič po judovski „N. fr. Presse“, da se za fužinsko faro na Gorenjskem po trditvi nekoga sosednega fajmoštra zato noben prosilec ni oglasil, ker so vsi mlajši duhovni prenapeti Slovenci, in se bojé zameriti narodni stranki, ako prosijo za nemški Weissenfels! Stavili smo, da si je to izmislil le dopisnik omenjenega judovskega lista, fužinski farmani so pa to vendar le verjeli in škofijstvu poslali pismo, ki so ga ob enem objavili v „Wechenblattu“, in v katerem ponavljajo pravljico, da zato noben duhoven k njim noče priti, ker je njih fara nemška. Naj bodo potolaženi; razun Weissenfelsa imamo tudi na Kečevskem čisto nemške

stanje pravoslavne cerkve, opazi hitro, da je manjka onih potrebnih moči, po kateri bi se sklical občni zbor; cerkvi vzhodni manjka one edinosti, one vrhovne občno priznane oblasti, one medsebojne solidarnosti, brez ktere si ne moremo misliti nikakega podjetja in skupnega delovanja. — Take želje, podobne glasu vpijočega v puščavi, dokazujejo, da je v vzhodni cerkvi mnogo potreb, katerim ona ne more zadostiti. Če človek vse to natanko premišluje, jasno mu je, da je ona edinost, ki spada po nauku Jezusovem k bistvu cerkvenega sostava, izginila, ali pa, ker to ni mogoče, da je ta edinost od početka pa do današnjega dne v cerkvi katoliški. Tej logiki se nikdo ne izogne, če mu niso predsodki popolno zatemnili oči.

Jasneje pa še izprevidimo, kar sem rekel o edinosti, ako se ozremo na najbistvenejše lastnosti svete edinosti, ki ste vidljivost in pa solidarnost. O tem toraj mi je sedaj natančneje govoriti, posebno tudi zato, ker tudi častni vladike o tem govore.

1. Kar zadeva vidljivost, trdé vladike, da pravoslavna cerkev veruje in uči, da ima cerkev na tem svetu le nevidno glavo Jezusa; s tem pa nič drugega ne pravijo, nego ono, kar

so si protestanti izmislili v 16. stoletji, ko so jih katoliki vprašali s Tertulijanom v krasni njegovi knjigi „de praescriptione“: pokažite izvire svojih cerkva; dokažite, da se je vaša cerkev pričela z Jezusom samim ali z onimi, ki so neposredno od Jezusa in apostolov prejeli apostolsko svoje znanje; cerkvi božji je le eno rojstno pismo, in sicer ono, ki ga je Jezus zapečatil s svojo krvjo na gori Kalvariji. Cerkev, ki se pričinja, kakor pravi Tertulijan z Marcinom, Ebionom, Valentinianom, ali kakor so rekli katoliki v 16. stoletji: z Lutrom, Calvinom, Zwngliem itd. ne more biti prava cerkev božja. Take cerkve obsojajo že imena, ker naznanjajo čas, kedaj da so nastale. Krivo pa mislijo protestanti, da se bodo v tem vspešno bojevali proti katolikom s svojo nevidno cerkvijo, katero so si sami izmislili. — Nauk toraj o nevidni cerkvi in nevidni glavi cerkve poročil se je še le v 16. stoletji. Cerkev božja o njem ničesar ne ve v prvih stoletjih. O njem ni pravoslavna cerkev nič črhnila ne v 9. ne v 11. stoletji ne pozneje v svojih razpravah s cerkvijo katoliško. Ta nauk so si toraj izposodili pravoslavni vladike iz protestantskih knjig. Le sem so se toraj zatekli vladike, da

se izvijajo iz škripca, kamor jih je položilo vprašanje o edinstvi cerkve po razkolu. Resnica pa je sveta, da vsaka cerkev, ki veruje in uči, da je Jezus pravi, živi Bog in človek ob enem, ona tudi veruje in uči, da je tudi on nevidna glava cerkve, ktera deluje in napreduje le v njegovem imenu tako: da se imenu njegovem vklanja vse, kar je v nebesih, na zemlji in v peklju, in ni ga tudi drugega imena, v katerem bi bili rešeni, razen imena Jezusovega. To veruje in uči in bode tudi verovala in učila cerkev katoliška na veke. Toda s tem še ni nič omenjeno, kar bi moglo razločiti cerkev od cerkve. S tem se le pojmi o bistvu in narabi svete cerkve božje zatemujejo, ker poleg vsega tega mora biti cerkev božja na zemlji vidna v svojih lastnostih, ker nosi le v tej svoji vidljivosti nedvomna znamenja božjega svojega izvira. To nam stvar sama nepobitno dokazuje; ker cerkev je očitni zavod božji, ki opravlja vidnim načinom na tej zemlji sveto delo odrešenja in odkupljenja človeškega, to dokazuje vsaka beseda sv. pisma, v katerem Jezus in apostoli govore o cerkvi.

(Dalje prih.)

fare, ki imajo potrebne duhovnike. Ako se noben prosilec za Weissenfels ni oglasil, se to pač ni zgodilo zaradi nemščine, ampak zaradi njenih pičlih dohodkov. To pa se dostikrat zgodi tudi pri čisto slovenskih farah; toda škofijstvo v takih primerljivejših službeno pošlje kakega duhovnika kot oskrbnika na tako faro, da dušni blagor dotičnih katoliških vernih ne trpi nobene škode. Prepričani smo, da bi se bilo to tudi pri Weissenfelsu zgodilo, ne da bi bili fužinski farmani tako po nepotrebnem obdolžili škofijstvo in slovensko duhovščino!

(Listič ljubljanskih nemškutarjev) se hu duje nad narodnjaki, češ, da so le vsled silne agitacije pridobili tolikanj vspeha pri mestnih volitvah. Toda kaj zamore našim možem očitati? G. Potočniku očita, da je vradnikom svetoval, naj vprašajo g. deželnega predsednika ali njegovega tajnika, kateri kandidatje so primernejši. Je li to kaj tako strašnega? G. dr. Bleiweisa napadajo, ker je bojda nekterim vradnikom rekel, da so sovražniki vlade, ki ne volijo narodnih kandidatov. Ali mar to ni istina? Morejo li tajiti, da je konstitucionalno društvo, katero je delalo za nasprotne kandidate, lani vladi napovedalo boj do zadnjega? Še nekemu drugemu, ki ga pa ne imenuje, očita, da je tako hudo pestil nekatere vradnike, da so raje ostali doma, kakor da bi bili šli volit. Temu nasproti bi mi nemčurski gospodi iz ene dobe, ko je ona gospodovala, kaj lahko povedali, da se je takrat pri vradnikih vse drugači agitiralo, ker so vradni načelniki svojim podležnim vradnikom navadno dajali strege ukaze, ne da naj ostanejo doma, ampak da morajo iti volit in svoje glasove dati liberalnim kandidatom, ako si nečejo nakopati nemilosti višjih. Lahko bi jim povedali celo imena gospodov, ki so dobili strašanske „nosove“, kakor pravimo, ker so bili tako predrzni, da so vkljub takemu povelju glasovali za narodne kandidate! In je naša nemčurska gospoda že pozabila, kako so se za časa viteza Vestenecka vršile glasovite volitve za kupčijako zbornico, in kako si je ona pri zadnjih volitvah za deželni zbor pridobila večino? Kaj je gori omenjena agitacija proti takemu početju!

(„Narod“) je bil v sobo 15. t. m. konfisciran zaradi članka, ki je govoril o volitvi c. k. vradnikov mestni odbor.

(Novi napevi, posebno pripravni za šmarnice.) Ravno je prišlo na svitlo novo delo našega priljubljenega komponista č. o. Angelika. Naslovima: Venec Mariji Kraljici brez madeža spočeti, zavetnici treh redov sv. Franciške, v spomin 700letnice njegovega rojstva. Zložil in sestavil P. Angelik Hribar O. S. F. Z dovoljenjem vis. čast. knezoškofijstva, in redovnega prednika. I. Snopič. V tej zbirki je 24 raznih Marijinih pesem, med drugimi je tudi slavna sv. Kazimira „Serčna hvala vedno gnala“ (Omni die).

Eden strokovnjakov, ki je napeve pregledal, zaterjuje, „da jih preveja cerkveni duh, da so prijetni v melodiškem oziru in vstrezajo namenu: zborom po deželi dajati proste in lahko zverševavne kompozicije“. Tudi teksti so pravilni in prav primérni za cerkveno petje. — Cena 75 kr. pri Blazniku, po pošti 5 kr. več.

(Kot dodatek k današnjemu inseratu nam poroča g. Kajzel), da so podobe že na potu in da jih bodo naročniki kmalo v roke dobili.

(† G. Jurij Freiberger) hišni posestnik in kleparski mojster je v petek 14. t. m. v 82. letu svoje starosti umrl. Obilna množica, ki se je v nedeljo vdeležila njegovega pogreba,

je pokazala, da je bil mož jako priljubljen in spoštovan. R. I. P.

Razne reči.

— Izvrševalni odbor za razstavo Tržaško je razglasil pravila, po katerih imajo razstavljalci pri pošiljavi blaga ravnati — žalibog samo v nemškem in laškem jeziku. Naj se oglasi za nje, kogar stvar zadeva. Posnemamo iz njih le to, da se mora blago od 5. junija do 15. julija v Trst poslati, in to pod naslovom izvrševalnega odbora za razstavo („Executiv-Comite f. d. Austellung“). — V drugem razglasu pojasnjuje odbor področje v zadnji številki omejenega glavnega opravništva (General agentur), katero bo blago sprejemalo, nadzorovalo, prodajalo, itd. — V tretjem razglasu priobčuje odbor vodila, po katerih se bodo ravnali pri prisojanju premij. Razstava obsega 25 oddelkov in za vsak oddelek se bo imenovalo 7 sodnikov, katere potrdi protektor nadvojvoda Karol Ludevik. Premije se bodo delile konci razstave 30. septembra. — Zadnji čas se je toliko razstavljalcev oglasilo, da je izvrševalni odbor uže zdaj v strahu, kje dobi dovolj prostora. Čedalje večji pozor vzbuja razstava po vseh avstrijskih deželah, in vse kaže, da bo imela velik uspeh. Pa tudi stroškov bo mnogo več, nego se je spočetka računilo. Slovencem še to priporočamo, naj preskrbe za svoje blago razen nemških in laških tudi slovenske napise, kajti odbor jih dopušča!

„Edinost“.

— Komisija, ki se peča s tem, kako bise Trstu priskrbela potrebna voda, izdala je zopet poročilo o tej stvari. Ona priporoča, naj se navede iz Bistrice 12.000, iz Reke najmanj 28.000 kubičnih metrov vode, kar bi zadostovalo domačim, javnim in obrtnim potrebam. V drugo vrsto stavi načrt z- stran navoda reke Rižan in v tretjo Timava, nazadnje pa priporoča, naj se vsa ta stvar še odloži. — Če pojde to tako dalje, smemo sklepati, da ta komisija vsa to nujno stvar zavleče — ad graecas calendas! „Edinost“.

— Štajarsko učiteljsko društvo bo decembra septembra zborovalo v Mariboru.

— Prenapolnjene ječe: Splošna je tožba, da se obsojencem predobro godi, in da mnogi prav zaradi tega učinijo kako hudodelstvo, da pridejo v ječo in so preskrbljeni vsaj za nekoliko časa. Naše kaznilnice so vsled tega skoraj zmerom napolnene in nekatere celo še prenapolnene, kakor n. pr. v Celji, od kjer so te ni zavolj pomanjkanja prostora 20 jetnikov odpeljali v Maribor, 6 v Kozje in 6 na Vransko. V kratkem bodo pa še nekoliko jetnikov poslali nekterim okrajnim sodnijam.

Vinska mešanja.

Kdor se hoče te naučiti, mora kupiti bukvice „receptbuch“, v katerih je zapisano, kako se iz kislega vina sladko naredi, kako se mu moč dá, kako se naredi vino brez grojstja; tudi kako se naredi vino iz tropin (po 1000 litrov iz 100 litrov) z doklado samih zdravih tvarin, tako rabljivo kot vino za dom, kakor boljša sorta za hotelje. Tudi te bukvice učé, kako se naredi dober mošt iz sadja, vinski jesih, jesihov cvet, žganje, rum, likerji, droži dišave, zdravniške vode, mazila, milo in še 1000 drugih kupčijskih izdelkov, ki donajajo več ko 100 odstotkov dobička. Cena bukvice je 3 gl., naprej za poslati ali pa s poštnim povzetjem pod naslovom (12)

Marija Hrdlička,

k. k. priv. Inhaberin, Wien, Wieden
Hauptstrasse Nr. 36, I. Stock.

Podoba

dr. J. Bleiweisa vit. Trsteniškega,

katero je, kakor so izjavili vsi slovenski listi in večniki v slikarstvu, jako izvrstno slikal naš domači umetnik, slikar g. profesor Ivan Franke v Kranji in katera predstavlja očeta našega naroda kakoršen je bil p. svoji 70letnici, ko so ga vidili najodličnejši možje našega naroda izide v olju tiskana v moji zalogi.

Naslikal je pa naš umetnik dr. Bleiweisovo podobo gotovo laglje bolj prav in osobi podobno, ker je ranj. pokojnika poznal in z njim več stokrat osebno občeval, kakor pa vsak drugi, še tudi izvrstni malar, le po fotografiji.

Gotovo znamenje, da je podoba izvrstna, je to, da je častita vdova pokojnega očeta slov. naroda gospa Karolina Bleiweisova pl. Trsteniška kupila od mene po prof. Franketu izdelan original.

Prosim mnogobrojne častitelje očeta slov. naroda dr. viteza Bleiweisa, kateri želijo res blagemu pokojniku enako živo podobo si pridobiti, isto pri meni naročiti, kakor hitro mogoče. Podobe bodo 63 cm. široke in 79 cm. visoke in jim je ena cena brez okvira 4 gl. a. v.

Barok okvir k tej podobi od 2 gl. 50 kr. naprej 55 cm. široke in 69 cm. visoke, z barok okvirom od 6 gl. naprej.

Z odličnim spoštovanjem

Peregrin Kajzel,

narodni trgovec, stari trg št. 30
v Ljubljani.

Dober kup ure.

Jaz pošiljam ure proti poštnemu povzetju, in komur ura ni všeč, dam denar nazaj. Tedaj je kupčija brez nevarnosti.

- 1 cilindar ura iz srebernga niklja z verižico, prej 12 gl., zdaj 5 gl. 25 kr.
- 1 ura na sidro iz srebernega niklja z verižico, prej 15 gl., zdaj 7 gl. 25 kr.
- 1 srebrna remontoir Washington ura z verižico, prej 30 gl., zdaj 15 gl.
- 1 srebrna ura na sidro z patentiranim kolesjem in verižico, prej 25 gl. 11 gl. 25 kr.
- 1 zlata ura za gospe, prej po 40 gl., zdaj po 20 gl. z verižico okoli vratu.
- 1 zlata remontoir ura prej po 100 gl., zdaj po 40 gl. (1)

Jamstvo za pet let.

H. Fromm, war
na Dünaji. Wien, gegenüber der
Wallzeile.

Portret

umrlega

dr. J. Bleiweisa vit. Trsteniškega

je ravnokar izšel. V originalu naslikal in v oljnatu barvanem tisku izvrstno izvršila staga e. kr. dvorna tiskarna in artistski zavod g. Reiffensteina na Dunaji. Velja pa

Podoba v oljnatu barvanem tisku 63 cm. široka, 79 cm. visoka, nerazpeta 3 gl.

Podoba na platnu razpeta v 10 cm. širokem baroque okviru 6 gl. 50 kr.

Podoba na platnu razpeta v 13 cm. širokem baroque okviru 8 gl., dalje v velikosti 55—68 cm.

Podoba v oljnatu barvanem tisku z 10 cm. širokim baroque okvirom 5 gl. 80 kr.

Podoba prodaja se tudi proti plačtilvi na mesečne obroke.

Čistega dohodka teh podob namenjena je polovica za „Narodni dom“ in polovica za zidanje cerkve srca Jezusovega.

Z odličnim spoštovanjem

F. Kolman,

(4) zaloga stekla in porcelana
v Ljubljani.